

Što je NODEGOAT i zašto bi vas mogao zanimati?

Nodegoat je web alat koji omogućuje da podatke iz svojih izvora (osobe, mjesta, događaje, institucije, dokumente) unesete u strukturiranu bazu, a zatim ih analizirate i vizualizirate na karti, kroz vrijeme i kroz mreže odnosa.

Po čemu se razlikuje od Excela ili Worda?

U Excelu jedan redak = jedan zapis. Ako želite pratiti istu osobu kroz više dokumenata, morate je prepisati u svaki redak. Ako se ime piše drugačije u dva izvora (*Ioannes Sostarich / Ioannes Sostaric*), Excel to ne prepoznaje kao istu osobu. Ako želite vidjeti gdje je ta osoba bila u kojoj godini, trebate sastaviti novu tablicu.

Nodegoat radi drugačije: osobu unesete jednom, a zatim je povezujete s dokumentima, mjestima, drugim osobama, ulogama. Ako ista osoba mijenja ulogu, titulu ili mjesto boravka kroz godine, Nodegoat to može pamtit i kao vremenski slijed.

Kasnije možete postavljati pitanja bazi kao:

O osobama

- Koje su osobe bile najaktivnije u određenoj mreži (npr. korespondencija, poslovni odnosi)?
- Tko je bio posrednik između različitih društvenih skupina, poznavao i jedne i druge, a da sam nije pripadao ni jednima?
- Koje su obitelji bile međusobno povezane kroz brak, nasljedstvo i poslovne ugovore istovremeno?
- Koji su pojedinci mijenjali društveni status kroz karijeru: od kojeg polazišta, do kojeg odredišta, u koliko godina?
- Koje su osobe nestajale iz izvora u isto vrijeme i na istom području?

O prostoru

- Odakle su dolazili ljudi koji su se nastanjivali u određenom gradu? Koje su regije bile glavna izvorišta doseljenika?
- Koja su mjesta bila čvorišta određene mreže? Gdje su se susretali akteri koji inače nisu bili u kontaktu?
- Kako se geografski raspon nečije aktivnosti mijenjao kroz karijeru? Je li se širio, sužavao, premještao?
- Koja su mjesta potpuno nestajala iz izvora nakon određenog datuma i zašto?
- Gdje su se koncentrirali određeni obrti, vjerske zajednice ili institucije i je li ta koncentracija bila stabilna ili se mijenjala?

O vremenu

- U kojim su desetljećima određene pojave bile najfrekventnije (sukobi, migracije, transakcije, imenovanja)?

- Kako se sastav neke grupe mijenjao kroz generacije: tko je ulazio, tko izlazio, što je ostajalo konstantno?
- Koji su vanjski događaji (ratovi, epidemije, reforme) ostavili vidljiv trag u podacima i koliko brzo?
- Je li neka pojava bila kontinuirana ili se javljala u valovima, i ako u valovima, što je pokretalo svaki val?

O dokumentima i izvorima

- Koji su akteri najčešće dokumentirani? Je li to odraz njihove stvarne važnosti ili pristrane arhivske prakse?
- Koje su osobe prisutne u više različitih vrsta izvora istovremeno? Što to govori o njihovoj vidljivosti u društvu?
- Postoje li praznine u dokumentaciji koje su sustavne (određene društvene skupine, određena mjesta, određena razdoblja)?
- Kako se isti događaj opisuje u različitim izvorima? Podudaraju li se akteri, datumi, detalji?

Odgovore dobivate kao karte, vremenske osi, mreže ili tablice, i to se sve generira iz iste baze, bez ručnog prepisivanja.

Kome je koristan?

- Onima koji rade s većim brojem osoba, mjesta ili dokumenata koji se međusobno povezuju (matične knjige, sudski zapisi, popisi, korespondencija).
- Onima koji žele kartografski prikazati podatke iz povijesnih izvora (ubikacija zgrada, kretanja, posjedi).
- Onima koji žele pratiti promjene kroz vrijeme (tko, gdje, kada, u kojoj ulozi).
- Onima koje zanima kako se izvori međusobno povezuju, a ne samo što piše u pojedinom dokumentu.
- Onima koji žele svoje podatke automatski obogatiti vanjskim izvorima. Npr. geografske koordinate mjesta ili osnovne biografske podatke o osobama nodegoat može povući iz međunarodnih baza (npr. Wikidata) bez ručnog prepisivanja.

Konkretni primjeri

Mreže i odnosi

- Rekonstrukcija mreže humanističkih učenjaka u renesansnoj Europi: tko je koga poznao, tko je kome pisao, koji su gradovi bili čvorišta intelektualnih razmjena.
- Analiza diplomatske korespondencije: koje su teme dominirale između dvaju dvorova u određenom desetljeću, koji su posrednici bili ključni za komunikaciju.
- Protopografija gradskog patricijata: tko su bili vijećnici, notari, suci, kako su se obiteljske i poslovne mreže preklapale s političkim funkcijama kroz generacije.

- Praćenje mecenatskih mreža: koji su plemići financirali koje umjetnike i ustanove, kako su se te veze mijenjale s političkim promjenama.
- Rekonstrukcija trgovačkih partnerstva iz notarskih spisa: tko je s kime sklapao ugovore, koje su obitelji dominirale određenim granama trgovine.

Kretanje i prostor

- Praćenje migracija stanovništva kroz matične knjige i popise: odakle dolaze obitelji, kamo se sele, gdje nestaju iz izvora.
- Mapiranje hodočasničkih ruta i svetišta kroz srednji vijek: koja su mjesta bila najposjećenija, u kojem razdoblju, iz kojih krajeva dolaze hodočasnici.
- Praćenje kretanja vojnih jedinica: gdje su bile raspoređene, odakle su dolazili vojnici, gdje su završavali svoju službu.
- Rekonstrukcija putova diplomata i poslanika: koje su rute koristili, gdje su se zadržavali, s kime se susretali na putu.
- Mapiranje rasprostranjenosti određenih obrta ili cehova u gradu kroz nekoliko stoljeća na temelju poreznih popisa i cehovskih knjiga.

Vlasništvo i imovina

- Praćenje vlasništva nad nekretninama iz zemljišnih knjiga: tko je što posjedovao, kako je imovina prelazila između obitelji, koje su obitelji nestajale iz izvora.
- Rekonstrukcija crkvenih posjeda i njihovih promjena kroz reformacije, sekularizacije i ratna razaranja.
- Analiza oporučnih spisa: komu se što ostavljalo, koje su obitelji bile međusobno povezane nasljednim vezama, kako se imovina akumulirala ili rasipala kroz generacije.
- Praćenje zaduženosti i kredita iz notarskih knjiga: tko je kome dugovao, koje su osobe bile glavni zajmodavci, kako su mreže duga strukturirale lokalno gospodarstvo.

Tekstovi i znanje

- Rekonstrukcija mreže rukopisa i prijepisa: koji su skriptoriji bili povezani, kojim su putevima tekstovi cirkulirali kroz Europu.
- Analiza citiranja u ranonovovjekovnoj znanstvenoj literaturi: koji su autori bili najutjecajniji, koje su ideje putovale iz jedne sredine u drugu i kojim kanalima.
- Praćenje knjižnih zbirki kroz ostavinske inventare: koje su knjige bile najčešće zastupljene, koje su obitelji imale knjižnice, kako se čitalaštvo širilo kroz društvene slojeve.
- Mapiranje tiskara i knjižara u nekom gradu ili regiji: gdje su bili smješteni, koje su naslove producirali, s kojim su autorima surađivali.

Crkva i institucije

- Rekonstrukcija crkvenih karijera kroz biskupske matrikule i vizitacijske zapisnike: tko je napredovao, odakle su dolazili svećenici, koje su obitelji dominirale crkvenim beneficijima.
- Praćenje članstva u bratovštinama: tko su bili članovi, koje su se društvene skupine preklapale, kako su se mreže solidarnosti mijenjale kroz krize.

- Analiza sudskih procesa pred crkvenim sudovima: koje su vrste slučajeva bile najčešće, koji su akteri bili najaktivniji, kako se frekvencija procesa mijenjala kroz desetljeća.

Što to konkretno znači za vaš rad?

Ako prepoznajete situaciju u kojoj vodite popise u Wordu ili Excelu i mučite se s povezivanjem ili pretraživanjem, Nodegoat je vjerojatno alat koji vam može olakšati posao.

Ako radite isključivo s narativnim izvorima bez ponavljanja podataka, vjerojatno vam nije neophodan.